

OJ-Congres

Voicing – geef kinderen en ouders een stem

6 juni 2023

Marianne den Otter

m.denotter@fontys.nl

 Fontys PRO

Inhouden

1. Voicing
2. De participatieladder
3. Professionele sensitiviteit & aandachtige betrokkenheid
4. Groei mindset: talenten, passies, kwaliteiten
5. Ontdekken van het authentieke zelf
6. De Jeugdwet & de wet Passend Onderwijs: 1 leerling 1 plan
7. Voicing en de ecologie van de leerling – bouwen aan relatienetwerken
8. Interprofessioneel samenwerken
9. Een holistisch perspectief op onderwijs en opvoeden

Voicing

Wat is voicing volgens jou?

Voicing – Begrippen

Letterlijk vertaald: uiten, uitdrukken, (af)stemmen

- ❖ Voicing: je stem geven om een authentieke bijdrage te leveren
- ❖ Zelfkennis en een zelfconcept ontwikkelen
- ❖ Jezelf van binnenuit aansturen - Innerspeech - de binnen dialoog
- ❖ Voicing: meerstemmigheid creëren – als iedere stem telt:
 - emanciperen: je volwaardig en gelijkwaardig voelen
 - participeren: erbij horen, ertoe doen en meedoen

Voicing: ontwikkeling van zelfconcept Holdsworth (2006) to the concept of N. Phillips (1990)

- ❖ Gevoel van capaciteit
- ❖ Gevoel van (ver)binding
- ❖ Gevoel van betekenisvol zijn

DEMOCRATIE IN ACTIE

Voicing (Den Otter, 2015)

Voicing gaat over het belang om leerlingen een stem te geven in een onderwijscultuur van actief en initiatiefrijk leren.

Door leerlingen écht een stem te geven en hun innerlijke stem te leren uiten, kunnen ze hun authentieke zelf ontdekken en zelfkennis ontwikkelen.

Als we als professional leerlingen waarachtig en oprecht een stem geven ontdekken we wat er in die binnenwereld 'innerspeech' omgaat en kunnen we daar op aansluiten.

Voicing – Binnenstem

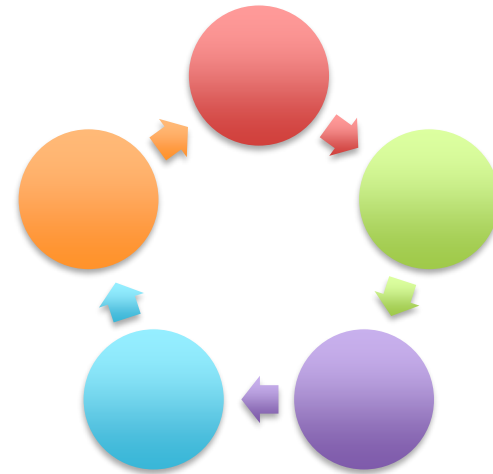

Voicing: je binnenstem naar buiten uitdrukken meerstemmigheid: als iedere stem telt

Je binnenstem

Meerstemmigheid co-creeren

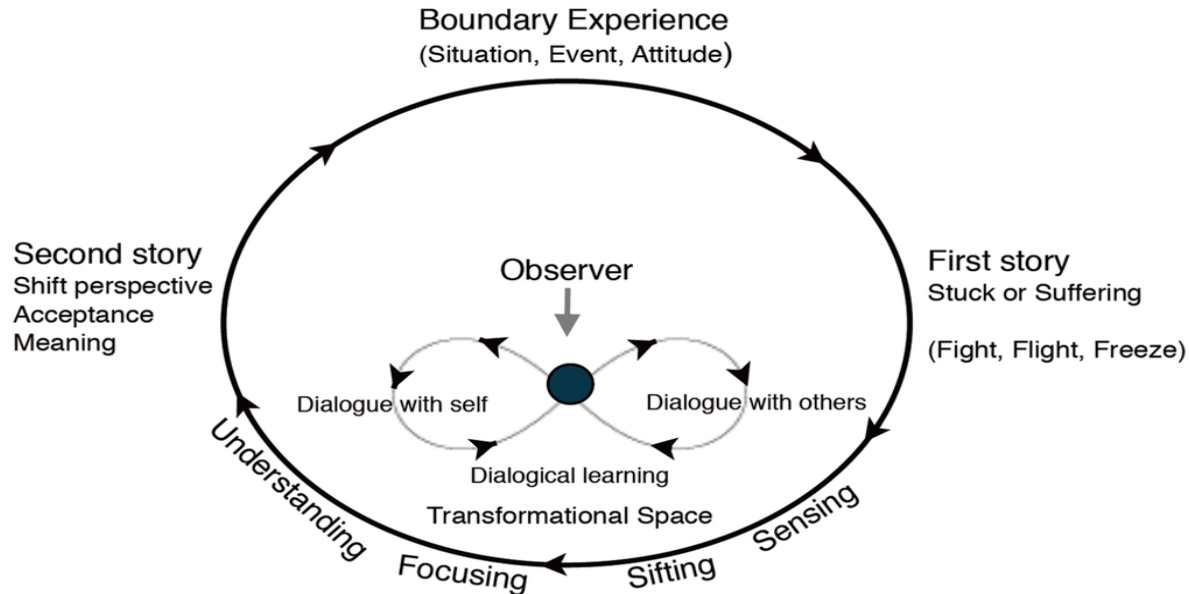
A model of Identity Learning – Dialogical Self theory

Meijers, F., Lengelle, R., Kopnina, H. (2016). A Dialogical Learning Process. Resources, 2016, 5, 11. <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

First story: Innerlijke dialoog

Second story: Dialoog met anderen

Transformatie ruimte: voicing – de binnenstem naar buiten brengen ‘uiten – uitdrukken’ – de dialoog aangaan

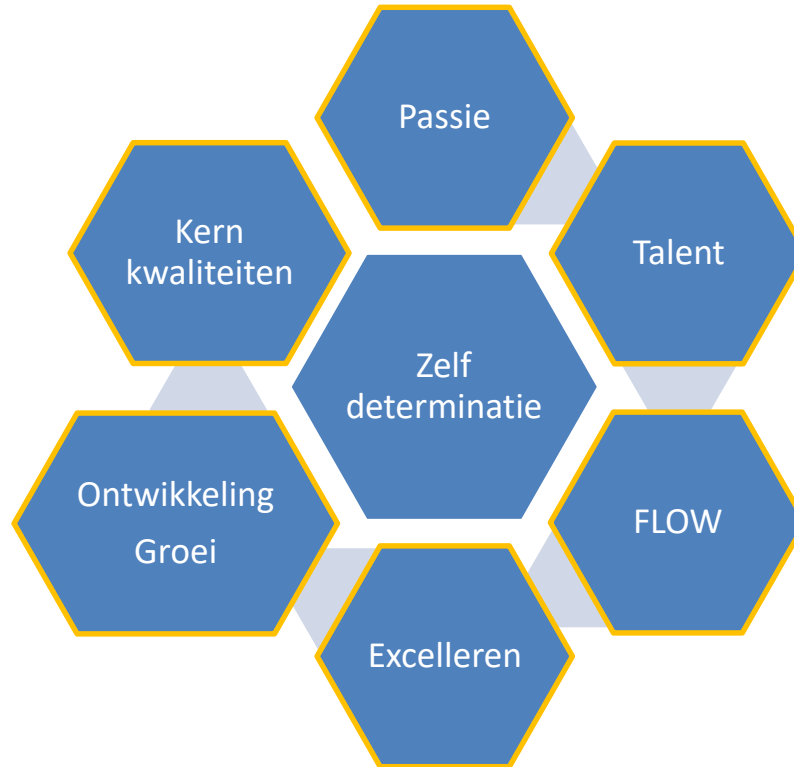
Kind & ouders: Who is driving your bus?

6008

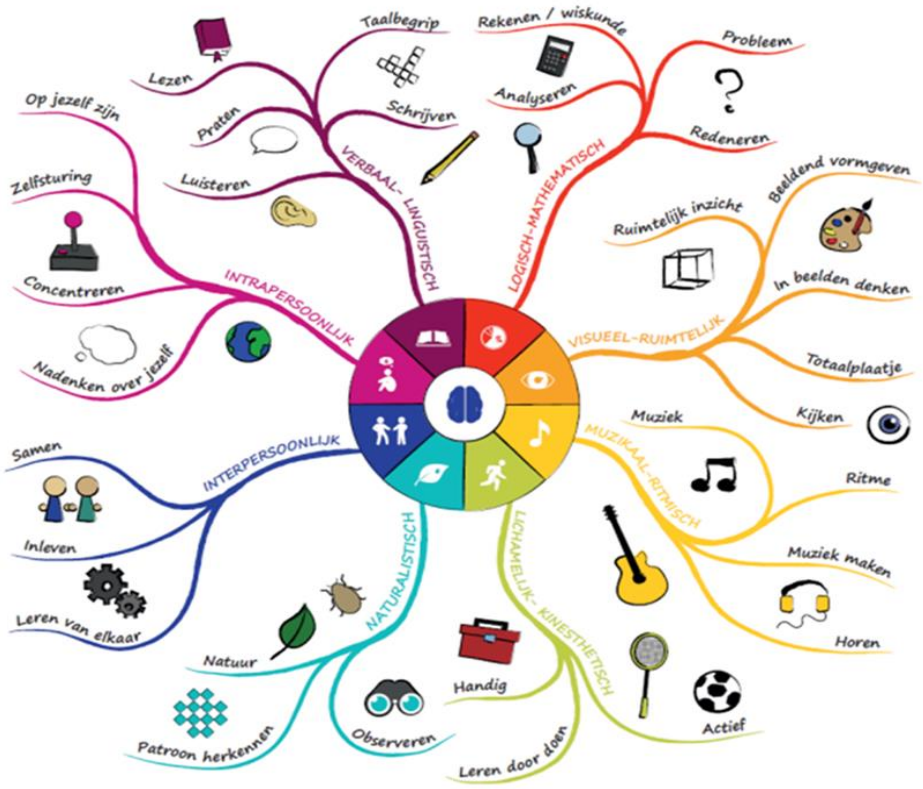
Zelf-determinatie (Deci & Ryan; Stevens)

Voicing: ontwikkelen van zelfkennis

Zelfkennis ontwikkelen ontdekkingsreis in en naar zichzelf: + & Δ

http://www.cultuurprofielcholen.nl/sites/default/files/cultuurprofielcholen/A2%20poster%20Manifest_pr1.pdf

Youngreporterz 2032; de stem van de leerling (desamenwerking.nu)

Participeren (Hart, Citizenship) – eigen ervaring

vraag: op welke trede staan ouders bij een complexe opvoedingsituatie?

Trede 8: Gezamenlijke besluitvorming

Trede 7: Initiatief en leiding II'n

Trede 6: Gezamenlijk beslissingen nemen

Trede 5: Consulteren en informeren

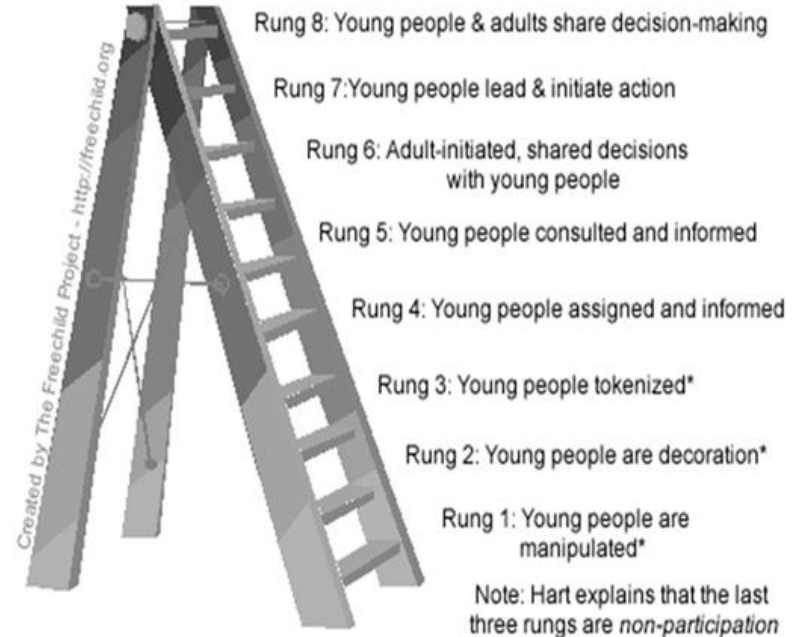
Trede 4: Opdrachten geven

Trede 3: Pionnen 'Tokenism'

Trede 2: Decoratie

Trede 1: Manipulatie

Roger Hart's Ladder of Young People's Participation

Adapted from Hart, R. (1992). *Children's Participation from Tokenism to Citizenship*. Florence: UNICEF Innocenti Research Centre.

De inspraakladder (naar Hart, 2006; SLO, 2018)

Voicing vraagt om pedagogische sensitiviteit

De letterlijke betekenis van ‘sensitiviteit’: zintuiglijke gevoeligheid. Met je zintuigen áán staan: gevoelig zijn voor, gewaar zijn van signalen die er vanuit de omgeving op je afkomen en omgekeerd ervaren hoe deze binnenin op je inwerken.

Zijnskwaliteit

Van Manen (2014): sensitief zijn draagt bij aan de Zijnskwaliteit.

Ouders en kind voelen oprechte betrokkenheid en mogen er helemaal zijn.

Pedagogisch sensitieve professionals (Bakx, et.al, 2022) Interesse tonen in de persoon: wie ben jij? hoe gaat het met je? Wat is belangrijk voor je? Wat kan ik voor je betekenen?

Bastiaansen (2021): Aandachtige betrokkenheid als pedagogische grondhouding

Aandachtige betrokkenheid:

sensitief zijn 'van binnenuit en naar buiten toe'. Kunnen rekenen op sensitieve respons, zodat beleefde ervaringen betekenis krijgen in de buitenwereld en een kind en ouders begrip ervaren.

Sensitieve responsiviteit (Rixsen-Walraven):

- Sensitief zijn: aandachtig betrokken en aanwezig zijn in het NU – met je zintuigen aan
- Responsief zijn: is daar uiting en uitdrukking aangeven: bij jezelf én bij de ander

Je eigen leraar worden – innerspeech

je innerlijke leraar ontwikkelen en aansturen (Hattie, 2014)

Bevorderen van:

Zelfconcept (Hattie, 2014)

Zelfsturing (Van Doorn, 2018)

Zelfregulering

Self-efficacy (Bandura, 1997)

Self-fulfilling prophecy (Merton)

Zelf – het stemmetje in onszelf: bij het kind, bij de ouder(s)

Narratief werken

Narratief werken is een methode waarbij het authentieke, beleefde levensverhaal centraal staat als startpunt voor de begeleiding (Wengraf). Het beleefde levensverhaal krijgt voluit bestaansrecht.

Ieder mens creëert zijn eigen realiteit door de verhalen die je maakt bij ervaringen. Op deze wijze construeert ieder zijn eigen levensloop (Bohlemeijer, 2010).

Als professional ontdek je hiermee de levensloop(verwachting) van het kind en de ouder(s). Een startpunt om begrip te tonen en een aanknopingspunt om samen te werken aan de gewenste verandering.

Doeldomeinen Biesta: kwalificatie, socialisatie en subjectivatie

Voicing raakt aan Biesta's (2015) benadering van onderwijs en opvoeding, waarin 'vorming' existentieel is en een belangrijker begrip dan 'ontwikkeling'.

Volgens Biesta is de kerntaak van opvoeding en onderwijs om een volwassen bestaan in de wereld mogelijk te maken en kinderen en jongeren te ondersteunen om vrij, volwassen en verantwoordelijk in de wereld te willen en kunnen zijn.

Hierin staan persoonsvorming en de vorming van de eigen identiteit en uniciteit centraal:

- innerlijke processen : intra-persoonlijke ontwikkeling
- dialogische processen: interpersoonlijke ontwikkeling

Passend arrangeren voor ieder kind: 1 kind - 1 plan

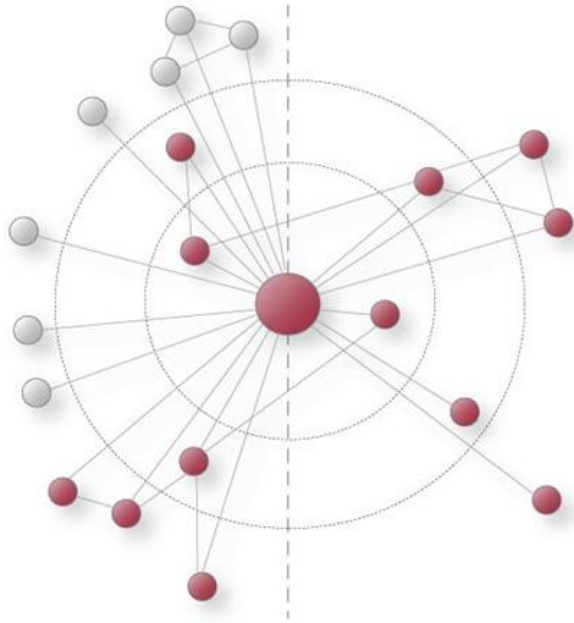
Wet Passend Onderwijs (2014)

Het tegemoet komen aan de specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften sluit aan bij de Wet Passend Onderwijs (OC&W, 2023). Deze wet stelt dat iedere leerling onderwijs moet krijgen waarbij ze het beste uit zichzelf kunnen halen, aansluitend bij hun kwaliteiten en hun mogelijkheden. Scholen bieden hiervoor onderwijs op maat in basis of extra ondersteuning (Ludeke, 2013).

Jeugdwet (2015)

De Jeugdwet is bedoeld om tijdig, preventief hulp op maat te bieden door vroeg signalering, het bevorderen van opvoedcapaciteiten en probleemoplossend vermogen van kinderen/jongeren en hun ouders in gezin en sociale omgeving.

De ecologie van het kind – bouwen aan een relatiernetwerk

De ecologie rondom het kind en voicing:

- het gezin
- de school
- Jeugd en Gezin
- GGD
- Jeugdzorg
- Vrije tijd
- ...
- ...

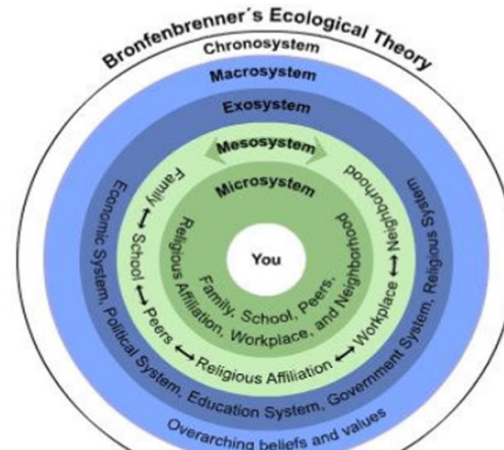
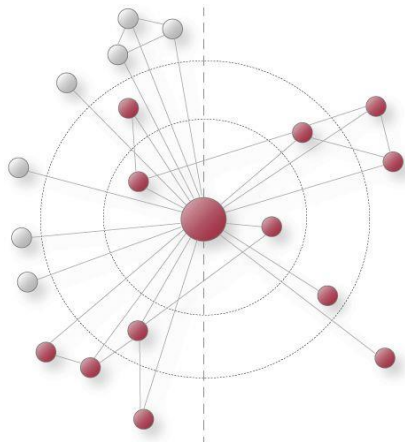
Een casus

Systemdenken: Netwerken als levend wezen

(Wielinga, 2001)

Wielinga (2001) beschrijft het ecologisch paradigma met netwerken als levende ecosystemen. Een samenwerkend netwerk is gevoelig (sensitief) voor en reagerend (responsief) op elkaar. Om het welbevinden en de betrokkenheid van iedereen in het netwerk zo hoog mogelijk te krijgen is verbondenheid nodig en erkenning voor ieders professione en perspectief.

Het kind

Ik voel wel dat er van alles gaande was
maar ik weet niet waar het over gaat.

Waar is de stem van het kind én de
ouders als het complex wordt?

De perspectiefcirkel – voicing - als iedere stem telt

Meerstemmigheid creëren:
erken ieders perspectief en rol

- ❖ Het kind
- ❖ De ouders
- ❖ School
- ❖ Loketfunctie Jeugd: Jeugd & gezin, arts, specialisten.

Leren en ontwikkelen: een Holistisch perspectief (Miller, 2007) Het hele kind: het geheel is meer dan de som der delen.

Holistisch opvoeden gaat over het ontplooiën van intellectuele, fysieke, psychische, emotionele, sociale, creatieve, morele en spirituele capaciteiten van ieder kind.

Vanuit een holistisch perspectief is een leerling een 'uniek wezen', die zich kan ontplooiën vanuit actieve uitdagingen en rijke impulsen uit zijn omgeving.

Onderwijzen en opvoeden wordt een reis in zichzelf, samen met anderen, met een open en actieve houding naar de wereld.

